

RTU studiju kurss "Dizains pārmaiņām"

01T00 Arhitektūras un dizaina institūts

Vispārējā informācija

Kods	AD0048
Nosaukums	Dizains pārmaiņām
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Andra Ulme - Doktors, Profesors
Mācībspēks	Ilze Gūtmane - Asistents
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti, 5.0 EKPS kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV, EN
Anotācija	Nepārtraukta jauno tehnoloģiju attīstība un integrācija laikā un telpā rada nepieciešamību pēc netradicionāliem risinājumiem esošajās dizaina sistēmās, radot, pielāgojot un mainot tās atbilstoši laikam, izmaiņām domāšanā un uztverē, kā arī veidojot arvien sarežģītākas sistēmas. Par nepieciešamību ir kļuvusi produktu un risinājumu izstrāde, kas līdzsvaro indivīdu un sabiedrības vajadzības kopumā. Idejām un risinājumiem jāspēj apskatīt globālas problēmas, jāveido stratēģijas, kas veicina izpratni par risinājumu ietekmi dažādos slāņos/strukturās un nozarēs, kā arī uz iesaistītajiem indivīdiem. Reālās pasaules izaicinājumi ietekmē produktu, pakalpojumu un stratēģiju izveidi vietējā, nacionālā vai starptautiskā līmenī, prasot intuitīvu pieeju, spēju atrast esošus modeļus un transformēt tos idejās ar emocionālu un funkcionālu nozīmi, kas arī tiek apgūts studiju kursa ietvaros.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	<p>Mērķis: identificēt, izprast, pētīt un analizēt esošo situāciju un problēmas, integrēt dizaina domāšanas principus radošos, netradicionālos, inovatīvos problēmu risinājumos un to realizācijā.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ul style="list-style-type: none"> identificēt un pētīt aktuālās problēmas produktu, pakalpojumu un citās jomās; izprast pārmaiņu nozīmi, sociāli kulturālo perspektīvu un starpdisciplināras pieejas nepieciešamību, dizaina pārmaiņu radīšanas iemeslus un procesus; pētīt attīstību no produktu radīšanas līdz cilvēku un produktu attiecībām, no produktu attiecību analīzes līdz attiecībām starp cilvēkiem; pārveidot novērojumus ieskatos, ieskatus produktos un pakalpojumos, kas risina problēmas; attīstīt spēju saskatīt esošā dizaina neatrisinātās problēmas, risināt tās netradicionāli, aplūkojot no dažādiem skatu punktiem. Spēt atklāt jaunas problēmas, mērķtiecīgi, radoši un elastīgi izstrādāt un īstenot risinājumus eksperimentālā sociālā un telpiskā vidē; salīdzināt konkurējošās idejas palielinot ticamību, ka iznākums būs drosmīgāks, radošāks un kompromitējošāks; radīt vai pielāgot risinājumus radikālu izmaiņu iniciēšanai, sabiedrības aktivizēšanai, pārmaiņu virzīšanai sabiedrībā, t.sk. domāšanā, uztverē, prioritātēs. Indivīdu, domubiedru grupu, uzņēmumu, organizāciju un sabiedrības kopumu virzīt kā pārmaiņu iniciatoru vai dalībnieku.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Uzdevumi esošu situāciju izprašanai, izpētei un analīzei, pārmaiņu nepieciešamības identificēšanai. Problēmorientēts individuāls darbs un darbs grupās. Piedāvājums konkrētas dizaina problēmas risinājumam studiju darba formā. Patstāvīgais darbs veido daļu no gala vērtējuma.
Literatūra	<p>Obligātā. / Obligatory</p> <p>Fish, L., Kiekbusch, S., The Designer's Guide to Product Vision: Learn to build your strategic influence to shape the future. First edition. New Riders, 2020. 288pp.</p> <p>Brown, T., . Change by Design: How Design Thinking Transforms Organizations and Inspires Innovation. Revised, Updated ed. edition. Harper Business, 2019. 304pp.</p> <p>Sudjic, D., . B is for Bauhaus, Y is for YouTube: designing the modern world, from A to Z. First edition. Rizzoli Ex Libris, 2015. 473.pp.</p> <p>Lidwell, W., Holden, K., Butler, J., Universal Principles of Design: 125 Ways to Enhance Usability, Influence Perception, Increase Appeal, Make Better Design Decisions, and Teach through Design. Massachusetts, USA: Rockport Publishers Inc, 2010. 272 pp.</p> <p>Papildu. / Additional</p> <p>Vāvere, K., Balode, D., Elere, I., Elers, H., . Dizains. Process. Pieredze = Design. Process. Experience. Rīga, H2E, 2021. 221pp.</p> <p>Meinel, C., Leifer, L., . Design Thinking Research: Looking Further: Design Thinking Beyond Solution-Fixation (Understanding Innovation). _Springer Nature, 2019. 274pp</p> <p>Stickdorn, M., Schneider J., . This is Service Design Thinking: Basics, Tools, Cases. Amsterdam, Netherlands: BIS Publishers, 2012. 384pp.</p> <p>Brown, T., Christensen C. M., Nooyi, I., Govindarajan, V., . HBR's 10 Must Reads on Design Thinking. Harvard Business Review Press, 2020. 149pp.</p> <p>Weinschenk, S., 100 Things Every Designer Needs to Know About People. Second edition. New Riders, 2020, 256pp.</p> <p>Martin, B., Hanington B., Universal Method of Design: 100 Ways to Research Complex Problems, Develop Innovative Ideas, and Design Effective Solutions. Beverly, USA: Rockport Publishers, 2012. 208 pp.</p> <p>Lockwood, T., Papke E., Innovation by Design: How Any Organization Can Leverage Design Thinking to Produce Change, Drive New Ideas, and Deliver Meaningful Solutions. Wayne, N.J., USA: The Career Press Inc, 2017. 224pp.</p> <p>Visocky O' Grady J., Visocky O' Grady K. A . Designer's Research Manual, 2nd edition, Updated and Expanded: Succeed in design by knowing your clients and understanding what they really need. Beverly, USA: Quarto Publishing Group USA Inc, 2017. 208pp.</p>

Nepieciešamās priekšzināšanas	Pamatizpratne par dizaina teoriju, produkta projektēšanas specifiku, labas angļu valodas zināšanas literatūras studijām un diskusijām, komunikācijas prasmes, saskarsmes psiholoģija, kritiskās un analītiskās domāšanas spējas, pamatzināšanas par zinātniskās pētniecības metodēm.
-------------------------------	--

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienēs studijas		Nepilna laika neklātienēs studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Ievads, studiju kursa mērķis un saturs, veicamie uzdevumi studiju kursā, sasniedzamie studiju kursa rezultāti un pārbaudījumi. Aptauija zināšanu līmeņa noskaidrošanai.	2	2	0	0
Dizaina aktualitātes. Dizaina domāšanas ietekme problēmu risināšanā. Dizaina pētīšanas pamati un metodes.	4	6	0	0
Produktu un pakalpojumu dizaina domāšanas specifika. Radošuma loma un ietekme jaunu risinājumu izstrādē. Inovācijas dizainā, to ietekme un nozīme.	6	10	0	0
Risinājumu ietekme slāņos/struktūrās, nozarēs. Risinājumu ietekme uz indivīdiem, domubiedru grupām, sabiedrību.	6	10	0	0
Mūsdienu komunikācijas vides raksturojums un īpatnības. Mērķtiecīga komunikācija pārmaiņu iniciēšanā. Domubiedru un sabiedrības iesaiste risinājumu radīšanā, ieviešanā un uzturēšanā.	6	12	0	0
Pārmaiņu procesu plānošana un vadīšana no problēmas identificēšanas līdz pārmaiņu uzturēšanai. Problēma, analīze, apskats, definēšana, koncepts, ideja, prototipēšana, testēšana, uzlabošana, ieviešana	24	32	0	0
Kopā:	48	72	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Prot identificēt un pētīt aktuālās problēmas produktu, pakalpojumu un citās jomās. Izprot un spēj analizēt pārmaiņu rašanās cēloņus, pārmaiņu nepieciešamību un daudzveidību.	Uzdevums: Izstrādāt konkrēta produkta, pakalpojuma un citu jomu pirms projekta izpētes plāna variantus. Pārbaudes veids: Darbs, izpētes plāna vairāki varianti; Kritēriji: izpratne un aktivitāte diskusijās, prasme sagatavot izpētes plānu un to prezentēt, pozitīvs vērtējums veido 1. daļu no gala vērtējuma.
Spēj saskatīt esošā dizaina neatrisinātās problēmas, risināt tās netradicionāli, aplūkojot no dažādiem skatupunktiem. Spēj atklāt jaunas problēmas, mērķtiecīgi, radoši un elastīgi izstrādāt un īstenot risinājumus eksperimentālā sociālā un telpiskā vidē.	Uzdevums: Neatrisinātu dizaina problēmu identifikācija norādītajā apkārtnē, analīze, netradicionālu risinājumu piedāvājumu izstrāde. Pārbaudes veids: prezentācija. Kritēriji: aktīva dalība diskusijā, izpētes rezultātā iegūto rezultātu prezentācija, analīze, nepieciešamo korekciju izstrāde, pozitīvs vērtējums veido 2. daļu no gala vērtējuma.
Prot pētīt un analizēt attīstību no produktu radīšanas līdz cilvēku un produktu attiecībām, no produktu attiecību analīzes līdz attiecībām starp cilvēkiem.	Uzdevums darbam grupā: uzņēmuma kolekciju veidošanas tradīciju un sortimenta interfeisa ar lietotāju analīze, asociāciju veidošanas tehnoloģijas, izmaiņu nepieciešamības un iespējamības analīze. Pārbaudes veids: Diskusijas semināra laikā, prezentācija. Kritēriji: aktīva dalība diskusijā, izpētes rezultātā iegūto rezultātu prezentācija, analīze, nepieciešamo korekciju izstrāde, pozitīvs vērtējums veido 3. daļu no gala vērtējuma.
Izprot mērķtiecīgas komunikācijas nozīmi pārmaiņu iniciēšanā, prot novērtēt domubiedru un sabiedrības iesaisti risinājumu radīšanā, ieviešanā un uzturēšanā.	Uzdevums: Sekmīgas sabiedrības iesaistes piemēru analīze globālu un lokālu problēmu risināšanā. Problēmu identificēšana darba/dzīves vidē, kādas varētu risināt/veicināt ar sabiedrības līdzdalību. Pārbaudes veids: Aktīvs darbs grupā, diskusijas, prezentācija. Kritēriji: aktīva dalība diskusijā, izpētes rezultātā iegūto rezultātu prezentācija, analīze, nepieciešamo korekciju izstrāde, pozitīvs vērtējums veido 4. daļu no gala vērtējuma.
Spēj formulēt un pamatot risināmo problēmu un tās mērķi, balstoties uz veikto izpēti, kā arī jaunu, uzlabotu vai esošu risinājumu analīzi.	vai prototipa veidošanas fāzēs, prasme formulēt un pamatot risināmo problēmu. Sekmīgu un nesekmīgu piemēru prezentācija ar detalizētu analīzi. Pozitīvs vērtējums veido 5. daļu no gala vērtējuma
Spēj plānot un vadīt pārmaiņu procesu no problēmas identificēšanas līdz pārmaiņu uzturēšanai, spēj organizēt un koordinēt dizaina pārmaiņu izstrādi no idejas līdz ieviestam risinājumam.	_Nepieciešamo pārmaiņu apzināšana, ranžēšana pēc nozīmīguma, nozīmīgāko pārmaiņu un to realizācijas projektēšana nodrošinot sabiedrības grupas atbalstu. Pārbaudes veids Patstāvīgais darbs – referāts. Kritēriji_ apgūta prasme plānot un vadīt pārmaiņu procesu no problēmas identificēšanas līdz pārmaiņu uzturēšanai, līdz ieviestam risinājumam. Pozitīvs vērtējums veido 6. daļu no gala vērtējuma

<p>Prot pamatoti pārveidot novērojumus ieskatos un ieskatos produktos un pakalpojumos, kas risina dizaina problēmas, veikt analīzi un pilnveidi visās darba stadijās.</p>	<p>Uzdevums: Sakopot paveikto studiju darba formātā, pievienojot izvērstu teorētisku un kritisku etapu analīzi. Pārbaudes veids: Patstāvīgais darbs – referāts. Kritēriji: Izpratne un aktivitāte grupas diskusijās par dizaina problēmu risinājumiem, prasme iekļaut patstāvīgajā darbā – referātā apdraudējumus un iespējamo līdzdalību to novērtēšanai, veikt analīzi un pilnveidi visās darba stadijās veido 7.daļu no gala pārbaudījuma.</p>
<p>Apģūtas zināšanas un prasmes, spēj vadīt/pārraudzīt projekta realizācijas un pēc-projekta procesus.</p>	<p>Uzdevums: Sagatavot projekta pētījumu, iesniegt vērtēšanai un demonstrēt iegūtas zināšanas un prasmes eksāmena laikā. Pārbaudes veids: Izstrādāts studiju darbs, darba aizstāvēšana. Kritēriji: Izpratne un aktivitāte diskusijās, loģiskas atbildes uz eksāmena laikā uzdotajiem jautājumiem, veido daļu no gala pārbaudījuma.</p>

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Dalība diskusijās, prezentācijas	30
Darbs grupā	10
Gala darbs	60
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	32.0	0.0	16.0			*